

जातिर्जन्म कर्मयागादि सर्वब्रह्मलोकांतं तेषु निर्वेदोदुःखरूपत्वादोषयुक्तत्वाक्षयिष्णुत्वाच्च ॥ २१ ॥ तं मोहमब्रवीदिति पूर्वेणान्वयः तं यस्य मोहस्यार्थं कर्मतत्फलं च कांक्षते अनाश्वासिकं अविश्वसनीयं शुक्ति
रजताद्यसद्विषयप्रदर्शकत्वात् विनाशि चंचलं ध्वंसिनमनियतकालं च अध्रुवं सत्त्वेनासत्त्वेनानिश्चितं ॥ २२ ॥ तमिममतस्मिन्नुद्धिलक्षणं मोहं विवरीतुं लोकायतानां मतमुपन्यस्यति दृश्यमाने इत्यादिना ते
हि पार्थिवाप्यतैजसवायवीयाः परमाणवः स्वरस्नेहोष्णेरणस्वभावाः स्वयमेव देहाद्याकारेण संहन्यमाना मदशक्तिवच्चैतन्यं जनयंति देहे एव न तु घटादौ स्वभावादिति संतमात्मानं नास्तीत्याहुः असंतं च देहं संतमाहुस्त
देतदाह विनाशे देहरूपात्मध्वंसे प्रत्यक्षे सति देहात्परं आत्मतत्त्वं आगमप्रमाणादपि अस्तीति ब्रुवन् लोकविरुद्धा गमप्रामाण्यवादी पराजित एवेत्यर्थः ॥ २३ ॥ ननु देहस्यैवात्मत्वे स्वर्गकामो यजेतेत्यादयः परलोक
फलाश्चोदना उपरुद्धे रन्त्रित्याशंक्याहानात्मेति द्वाभ्यां आत्मनो मृत्युः अनात्मा स्वरूपाभाव एव क्लेशोदुःखं जरा वयोहानिः आमयोरोगश्च आत्मनो मृत्युरेव अंशेन स्वरूपनाशः गृहस्येव दुर्बलं दुर्बलमंगं पूर्वपूर्व

जातिनिर्वेदमुक्त्वास कर्मनिर्वेदमब्रवीत् ॥ कर्मनिर्वेदमुक्त्वा च सर्वनिर्वेदमब्रवीत् ॥ २१ ॥ यदर्थं धर्मसंसर्गः कर्मणां च फलोदयः ॥ तमनाश्वासिकं मोहं विनाशि
चलमध्रुवं ॥ २२ ॥ दृश्यमाने विनाशे च प्रत्यक्षे लोकसाक्षिके ॥ आगमात्परमस्तीति ब्रुवन् अपि पराजितः ॥ २३ ॥ अनात्मा आत्मा आत्मनो मृत्युः क्लेशो मृत्युर्जरा मयः ॥
आत्मानं मन्यते मोहात्तदसम्यक् परमं ॥ २४ ॥ अथ चेदेवमप्यस्ति यल्लोके नोपपद्यते ॥ अजरो यममृत्युश्च राजा सौमन्यते यथा ॥ २५ ॥ अस्ति नास्तीति चाप्येतत्त
स्मिन्नसतिलक्षणे ॥ किमधिष्ठाय तद्ब्रूयाल्लोकयात्राविनिश्चयं ॥ २६ ॥ प्रत्यक्षं त्येतयोर्मूलं कृतांतैति तद्ययोरपि ॥ प्रत्यक्षेणागमो भिन्नः कृतांतो वान किंचन ॥ २७ ॥

तरं नश्यतिसौंशेन गृहनाश एव मिन्द्रियादिनाशेनाप्यंशत आत्मैव नश्यतीत्यर्थः एवं सतिय आत्मानं मोहात्परं देहादन्यं मन्यते तत्तमं असम्यक् ॥ २४ ॥ स्वर्गकामचोदना तु यथाराज्ञो जरा त्वामरत्वाद्याशीरुपचा
र एव दृष्टसुखे एव स्वर्गोपचारः तस्माद्भूम एवाग्नेर्दिवादृशेनार्चिः तस्मादर्चिरेवाग्नेर्नक्तं दृशेन धूम इत्यादिवत्प्रत्यक्षविरुद्धा श्रुतिर्न स्वार्थे प्रमाणमित्याहाथेति तथा अग्निहोत्रादेर्वैयर्थ्यमुदाहरंति अग्निहोत्रं त्रयीध
र्मस्त्रिदंडं भस्मगुंठनं बुद्धिपौरुषहीनानां जीविकेति बृहस्पतिरिति ॥ २५ ॥ एवं प्रत्यक्षविरोधात् श्रुतिप्रामाण्यं दूषयित्वा व्याप्य गृहादनुमानस्यापि तदूषयति अस्ति नास्तीति यथा चंद्रतारके गत्यभावो अस्ति नास्ती
तिसंशये स्तिगत्यनुपलब्धेरिति प्राप्तेनास्ति देशांतरप्राप्तेरित्यनुमानेन यत्गत्यादिसाधनं तदपि असतिलक्षणे ज्ञापके हेतौ शतशः सहचरितयोरपि व्यभिचारदर्शनादसति किंलिङ्गमधिष्ठाय आलंब्य लोकयात्रायाव
न्यादिव्यवहारस्य विनिश्चयं ब्रूयान् किमपीत्यर्थः ॥ २६ ॥ कृतांतैति तद्ययोः अनुमानागमयोः भिन्नः बाधितः न किंचन प्रमाणमित्यर्थः ॥ २७ ॥